

Зміни

до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

1. Абзац перший пункту 1.9 глави 1 розділу IV після слів “банківську діяльність” доповнити словами “(крім банків фінансової інклюзії)”.

2. Підпункт 2 пункту 5 глави 1 розділу VI доповнити словами “, та/або товару (крім об’єктів нерухомого майна та транспортних засобів), що реалізується (продається) цією особою фізичній особі”.

3. У розділі VIII:

1) у главі 1:

у пункті 1.1:

пункт після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами другим – четвертим такого змісту:

“Спеціалізованими банками є:

спеціалізований ощадний банк;

спеціалізований банк довірчого управління.”.

У зв’язку з цим абзаци другий – четвертий уважати відповідно абзацами п’ятим – сьомим;

абзаци п’ятий та шостий після слова “Банк” доповнити словами “(крім банку фінансової інклюзії)”;

у пункті 1.8 слова “спеціалізованими банками (крім спеціалізованих ощадних банків)” замінити словами “спеціалізованим банком довірчого управління”;

абзац перший пункту 1.9 після слів “новостворених банків” доповнити словами “(крім банків фінансової інклюзії)”;

2) розділ доповнити новою главою такого змісту:

“Глава 5. Особливості регулювання та нагляду за діяльністю банку фінансової інклюзії

1. Банк фінансової інклюзії складає стратегію банку та бізнес-план банку на три роки відповідно до вимог, установлених у пункті 2 частини третьої статті 19² Закону України “Про банки і банківську діяльність” та в Положенні про

ліцензування банків, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами).

2. Рада банку фінансової інклюзії не рідше одного разу на рік переглядає (оновлює) стратегію та бізнес-план банку і забезпечує їх відповідність:

1) основній меті діяльності, визначеній у частині першій статті 8¹ Закону України “Про банки і банківську діяльність”;

2) вимогам щодо діяльності та стратегії, установленим законами України та нормативно-правовими актами Національного банку, включаючи вимогам, установленим у частині другій статті 8¹ Закону України “Про банки і банківську діяльність”.

3. Банк фінансової інклюзії зобов’язаний реалізовувати / виконувати стратегію банку та бізнес-план банку.

4. Банк фінансової інклюзії зобов’язаний подавати на запит Національного банку інформацію про дотримання обмежень щодо максимального розміру кредитних операцій, установлених статтею 8¹ Закону України “Про банки і банківську діяльність”, копії документів, а також письмові пояснення в строк, форматі, структурі та обсягах, визначених у запиті Національного банку.

Національний банк надсилає запит за підписом уповноваженої особи Національного банку.

5. Банк фінансової інклюзії зобов’язаний повідомити Національний банк протягом трьох робочих днів із дня отримання повідомлення про відкриття провадження в судових справах, винесення рішень, які можуть призвести до втрати активів у розмірі більше ніж один відсоток та / або мати значний негативний вплив на репутацію банку фінансової інклюзії.”.

Зміни
до Положення про ліцензування банків

1. У главі 1 розділу I:

1) пункт 1 доповнити новим підпунктом такого змісту:

“13) порядку переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію.”;

2) пункт 2 після підпункту 35 доповнити новим підпунктом 35¹ такого змісту:

“35¹) переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію – внесення Національним банком до Державного реєстру банків запису про відкликання діючої банківської ліцензії (припинення її дії) та запису про видачу обмеженої банківської ліцензії згідно з вимогами статті 19² Закону про банки;”;

3) главу після пункту 2 доповнити новим пунктом 2¹ такого змісту:

“2¹. Вимоги цього Положення поширюються на банк фінансової інклюдії, його діяльність, осіб, які мають намір набути або збільшити істотну участь у такому банку та власників істотної участі в такому банку, якщо інше не визначено цим Положенням.

Термін “банківська ліцензія”, що використовується в цьому Положенні, поширюється також на обмежену банківську ліцензію, якщо інше не передбачено цим Положенням.”.

2. У розділі IV:

1) главу 21 після пункту 190 доповнити новим пунктом 190¹ такого змісту:

“190¹. Статут новоствореного банку фінансової інклюдії додатково до інформації, визначеної в частині другій статті 16 Закону про банки, повинен містити інформацію про його статус банку фінансової інклюдії та основну мету його діяльності щодо забезпечення фінансової інклюдії.”;

2) у главі 24:

у підпункті 4 пункту 214:

слова “програмне забезпечення” замінити словами “інформаційні системи й інші інформаційні ресурси”;

слова “щоденного балансу та статистичної” виключити;

главу після пункту 215 доповнити вісьма новими пунктами 215¹–215⁸ такого змісту:

“215¹. Заявник для отримання обмеженої банківської ліцензії подає до Національного банку інформацію та документи згідно з вимогами статті 19² Закону про банки, а саме:

1) заяву про видачу новоствореному банку обмеженої банківської ліцензії за формою, затвердженою розпорядчим актом Національного банку та розміщеною на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку;

2) інформацію та відомості, зазначені в підпунктах 2–9 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення, з урахуванням вимог, визначених пунктами 215²–215⁸ глави 24 розділу IV цього Положення.

215². Стратегія та бізнес-план банку фінансової інклюзії, зазначені в підпункті 3 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення, які подаються заявником для отримання обмеженої банківської ліцензії, повинні бути спрямовані на забезпечення можливості рівного доступу клієнтів до отримання банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг з урахуванням принципу недискримінації незалежно від рівня особистого доходу фізичної особи та інших факторів, що перешкоджають клієнтам користуватися такими послугами, у тому числі на територіях з особливими умовами для розвитку та територіях відновлення в значенні, наведеному в Законі України “Про засади державної регіональної політики”, мають ураховувати вимоги, обмеження та заборони, установлені для банку фінансової інклюзії Законом про банки, іншими законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

215³. Стратегія та бізнес-план банку фінансової інклюзії, які подаються заявником для отримання обмеженої банківської ліцензії відповідно до вимог пунктів 214² та 215 глави 24 розділу IV цього Положення, повинні забезпечувати досягнення основної мети діяльності банку фінансової інклюзії, а також додатково містити інформацію / відомості, зазначені в пункті 2 частини третьої статті 19² Закону про банки, включаючи:

1) плановану структуру клієнтської бази за сегментами клієнтів;

2) опис планованих територій обслуговування з чітким визначенням територій, на яких доступ до фінансових послуг, станом на момент подання

документів, передбачених пунктом 215¹ глави 24 розділу IV цього Положення, був відсутній або значно обмежений, у тому числі територій з особливими умовами для розвитку та територій відновлення в значенні, наведеному в Законі України “Про засади державної регіональної політики”;

3) плани розвитку каналів надання послуг, інформацію про послуги / продукти / операції, які банк планує надавати / реалізовувати / здійснювати та які сприятимуть забезпеченню фінансової інклюзії;

4) про потреби банку в операційно-технологічних і кадрових ресурсах для забезпечення надання банківських та інших фінансових послуг як банком фінансової інклюзії;

5) способи досягнення запланованого результату з реалізації заходів із розвитку фінансової інклюзії банку.

215⁴. Внутрішні положення новоствореного банку фінансової інклюзії, копії яких подаються заявником відповідно до вимог підпункту 7 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення для отримання обмеженої банківської ліцензії, включаючи внутрішні положення, що регламентують надання банком фінансової інклюзії банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг як банком фінансової інклюзії, повинні враховувати вимоги, обмеження та заборони, установлені для банку фінансової інклюзії Законом про банки, іншими законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

215⁵. Заявник для отримання обмеженої банківської ліцензії додатково подає до Національного банку внутрішні положення, що регулюють питання внутрішнього контролю та управління ризиками, включаючи процедури контролю за дотриманням вимог, обмежень та заборон, установлених для банку фінансової інклюзії Законом про банки, іншими законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

215⁶. Внутрішні положення, копії яких заявник подає до Національного банку для отримання обмеженої банківської ліцензії, повинні додатково містити інформацію про порядок надання банком фінансової інклюзії банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг за межами приміщення банку (філії / відділення банку), а в разі залучення комерційного агента – за межами приміщення, у якому комерційний агент надає послуги, включаючи:

1) порядок надання фінансових платіжних послуг у національній валюті, крім приймання готівкових коштів для зарахування на вклад (депозит);

2) порядок пропонування, підготовки та укладення договорів щодо банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг, а також надання відповідних консультацій;

3) вимоги до договорів щодо надання банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг;

4) кваліфікаційні вимоги до персоналу, що буде забезпечувати надання банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг;

5) порядок здійснення контролю за повнотою, своєчасністю, достовірністю відображення операцій у бухгалтерському обліку, складанням та поданням звітності з урахуванням особливостей здійснення операцій за межами приміщення банку (філії / відділення банку), а в разі залучення комерційного агента – за межами приміщення, у якому комерційний агент надає послуги;

6) процедури контролю щодо відповідності наданих послуг, здійснених операцій укладеним договором та внутрішнім положенням банку фінансової інклюзії.

215⁷. Кредитна політика, зазначена в абзаці четвертому підпункту 7 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення, яка подається заявником для отримання обмеженої банківської ліцензії, повинна враховувати обмеження, визначені в частині восьмій статті 8¹ Закону про банки.

215⁸. Заявником для отримання обмеженої банківської ліцензії додатково до політик, зазначених в абзаці четвертому підпункту 7 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення, також подається затверджена радою заявника політика фінансової інклюзії, яка повинна містити:

1) мету, завдання та принципи розвитку фінансової інклюзії банку;

2) організаційну структуру процесів, що забезпечують розвиток фінансової інклюзії банку з урахуванням розподілу обов'язків відповідно до трьох ліній захисту;

3) перелік ключових показників оцінки досягнення банком мети, завдання та принципів розвитку фінансової інклюзії, визначених стратегією та бізнес-планом банку фінансової інклюзії;

4) критерії визначення значних подій, що можуть мати негативний вплив на виконання заходів із розвитку фінансової інклюзії банку, визначених у його стратегії та бізнес-плані, порядок їх виявлення та ескалації інформації щодо таких подій раді та правлінню банку;

5) перелік та форми управлінської звітності, включаючи їх інформаційне наповнення, щодо виявлених подій, що можуть мати / мають негативний вплив на виконання заходів із розвитку фінансової інклюзії банку, визначених у його стратегії та бізнес-плані, порядок і періодичність / терміни надання такої управлінської звітності суб'єктам системи управління ризиками.”;

у пункті 216 слова “програмного забезпечення” замінити словами “інформаційних систем й інших інформаційних ресурсів”;

пункт 217 після слів “банківської ліцензії” доповнити словами “/ обмеженої банківської ліцензії”;

пункт 218:

після слів “банківської ліцензії” доповнити словами “/ обмеженої банківської ліцензії”;

після слів “новоствореного банку” доповнити словами “/ банку фінансової інклюзії”;

главу після пункту 219 доповнити новим пунктом 219¹ такого змісту:

“219¹. Національний банк має право відмовити в наданні обмеженої банківської ліцензії новоствореному банку з підстав, визначених у частині першій статті 19¹ Закону про банки, а також у разі невідповідності стратегії та/або бізнес-плану банку вимогам, визначеним у пункті 2 частини третьої статті 19² Закону про банки, пунктах 215² та 215³ глави 24 розділу IV цього Положення та нормативно-правових актах Національного банку щодо розвитку фінансової інклюзії.”;

пункт 221 викласти в такій редакції:

“221. Національний банк вносить відомості про новостворений банк / банк фінансової інклюзії до Державного реєстру банків протягом двох робочих днів із дня прийняття рішення про надання новоствореному банку банківської ліцензії / обмеженої банківської ліцензії.”;

главу після пункту 222 доповнити новим пунктом 222¹ такого змісту:

“222¹. Новостворений банк набуває статусу банку фінансової інклюзії та право на здійснення банківської діяльності як банку фінансової інклюзії з дня видачі йому обмеженої банківської ліцензії.”;

абзац перший пункту 223:

після слів “банківської ліцензії” доповнити словами “/ обмеженої банківської ліцензії”;

після слів “банківської діяльності” доповнити словами “/ діяльності як банку фінансової інклюзії”;

главу після пункту 224 доповнити новим пунктом 224¹ такого змісту:

“224¹. Юридична особа, яка має намір здійснювати банківську діяльність / діяльність як банку фінансової інклюзії, щодо якої Національний банк прийняв рішення про відмову в наданні банківської ліцензії / обмеженої банківської ліцензії з підстави, визначеної в пункті 1 частини першої статті 19¹ Закону про банки, має право подати до Національного банку нову заяву про видачу новоствореному банку банківської ліцензії / обмеженої банківської ліцензії не раніше ніж через три місяці з дня прийняття Національним банком рішення про відмову в наданні банківської ліцензії / обмеженої банківської ліцензії та за умови усунення причин, що були підставою для прийняття такого рішення.”;

3) розділ після глави 24 доповнити новою главою 24¹ такого змісту:

“24¹. Порядок переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію

226¹. Банк для переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію подає до Національного банку інформацію та документи згідно з вимогами статті 19² Закону про банки, а саме:

1) заяву про переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію за формою, затвердженою розпорядчим актом Національного банку та розміщеною на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку;

2) статут банку, що містить інформацію, визначену Законом про банки, Законом про акціонерні товариства та іншими законами України, а також інформацію про його статус банку фінансової інклюзії та основну мету його діяльності щодо забезпечення фінансової інклюзії, у трьох примірниках;

3) стратегію та бізнес-план банку фінансової інклюзії, що мають бути спрямовані на забезпечення можливості рівного доступу клієнтів до отримання банківських, платіжних, інших фінансових та супровідних послуг з урахуванням принципу недискримінації незалежно від рівня особистого доходу фізичної особи та інших факторів, що перешкоджають клієнтам користуватися такими послугами, у тому числі на територіях з особливими умовами для розвитку та територіях відновлення в значенні, наведеному в Законі України “Про засади державної регіональної політики”, та додатково до інформації, визначеної пунктами 214² та 215 глави 24 розділу IV цього Положення, повинні також містити інформацію / відомості, зазначені в пункті 2 частини третьої статті 19² Закону про банки, пунктах 215² та 215³ глави 24 розділу IV цього Положення, та враховувати вимоги, обмеження та заборони, установлені для банку фінансової інклюзії Законом про банки, іншими законами України та нормативно-

правовими актами Національного банку. До стратегії та бізнес-плану банку фінансової інклюзії додається витяг із рішення ради банку про їх затвердження або засвідчена копія такого рішення.

226². Національний банк приймає рішення про переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію чи про відмову в такому переоформленні в строк не більше ніж 45 робочих днів із дня отримання відповідної заяви банку (рішення приймає Правління Національного банку).

226³. Національний банк має право відмовити в переоформленні банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію з підстав, визначених у пунктах 1–3 та 10 частини першої статті 19¹ Закону про банки, а також у разі невідповідності стратегії та/або бізнес-плану банку вимогам, зазначеним у пункті 2 частини третьої статті 19² Закону про банки, пунктах 214², 215, 215², 215³ глави 24 розділу IV цього Положення та нормативно-правових актах Національного банку щодо розвитку фінансової інклюзії.

226⁴. Національний банк письмово повідомляє банк про відмову в переоформленні банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію та надсилає банку копію відповідного рішення з обґрунтуванням підстав такої відмови.

226⁵. Банк, який має намір набути статусу банку фінансової інклюзії, щодо якого Національний банк прийняв рішення про відмову в переоформленні банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію з підстави, визначеної в пункті 1 частини першої статті 19¹ Закону про банки, має право подати до Національного банку нову заяву про переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію не раніше ніж через три місяці з дня прийняття Національним банком рішення про відмову в такому переоформленні та за умови усунення причин, що були підставою для прийняття такого рішення.

226⁶. Національний банк вносить відомості про переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію до Державного реєстру банків, письмово повідомляє банк про переоформлення йому банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію та надає витяг із Державного реєстру банків за формою згідно з додатком 4 до цього Положення протягом двох робочих днів із дня прийняття рішення про переоформлення банківської ліцензії на обмежену банківську ліцензію.

Витяг із Державного реєстру банків підписується керівником із ліцензування.

226⁷. Банк набуває статусу банку фінансової інклюдії з дня видачі йому обмеженої банківської ліцензії.

226⁸. Банк із дня отримання обмеженої банківської ліцензії та набуття ним статусу банку фінансової інклюдії отримує право на здійснення банківської діяльності як банку фінансової інклюдії та зобов'язаний дотримуватись у своїй діяльності вимог, обмежень і заборон, установлених для банку фінансової інклюдії Законом про банки, іншими законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

226⁹. Банк, який отримав обмежену банківську ліцензію шляхом переоформлення, зобов'язаний протягом 20 робочих днів із дня її отримання подати до Національного банку копії внутрішніх документів, визначених у підпункті 7 пункту 214 глави 24 розділу IV цього Положення, розроблених з урахуванням вимог, визначених у пунктах 215⁴–215⁸ глави 24 розділу IV цього Положення.”.

3. У таблиці додатка 4 до Положення:

1) рядок 6 викласти в такій редакції:

1	2	3
6	Запис у Державному реєстрі банків про право юридичної особи, філії іноземного банку в Україні на здійснення банківської діяльності / діяльності банку фінансової інклюдії:	

2) колонку 2 рядків 7 та 8 доповнити словами “/ обмеженої банківської ліцензії”.